

Bryssel, 12. lokakuuta 2026
(OR. en)

14367/26

ENV 1222
CLIMA 532

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	14227/26 + ADD 1
Asia:	Biologista monimuotoisuutta koskeva YK:n yleissopimus (biodiversiteettisopimus) (Jerevan, Armenia, 19.–30. lokakuuta 2026): a) Biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin seitsemännentoista kokouksen (COP17) valmistelu b) Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin kahdennentoista kokouksen (COP-MOP12) valmistelu c) Geenivarojen saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa koskevan Nagoyan pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin kuudennen kokouksen (COP-MOP6) valmistelu – Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4200. istunnossaan 12. lokakuuta 2026 hyväksymät neuvoston päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

**BIOLOGISTA MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVA YLEISSOPIMUS
(BIODIVERSITEETTISOPIMUS)**

**Biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin seitsemännentoista kokouksen (COP17)
valmistelu**

**Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan
biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin kahdennentoista kokouksen (COP-
MOP12) valmistelu**

**Geenivarojen saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa koskevan Nagoyan
pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen osapuolten
konferenssin kuudennen kokouksen (COP-MOP6) valmistelu**

(Jerevan, Armenia, 19.–30. lokakuuta 2026)

- Neuvoston päätelmät -

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

PALAUTTAA MIELEEN päätelmänsä seuraavista aiheista:

Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (biodiversiteettisopimus):
biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin kuudennentoista kokouksen (COP16)
valmistelu, Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan
biodiversiteettisopimuksen sopimuspuolten konferenssin yhdenntoista kokouksen (COP-MOP11)
valmistelu, geenivarojen saantia ja saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa
koskevan Nagoyan pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen
osapuolten konferenssin viidennen kokouksen (COP-MOP5) valmistelu (Cali, Kolumbia, 21.
lokakuuta – 1. marraskuuta 2024)¹,

Luonnon monimuotoisuus – kiireellisten toimien tarve²,

Vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen valmistelu – biologista
monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (biodiversiteettisopimus)³,

¹ ST 14480/24.

² ST 12210/20.

³ ST 15272/19 + COR 1.

EU:n energia- ja ilmastodiplomatia⁴,

Kilpailukykyisen ja kestävä EU:n biotalouden strategiakehys⁵,

Alkuperäiskansat⁶,

KOROSTAA, että biologisen monimuotoisuuden jatkuva köyhtyminen on edelleen maailmanlaajuinen uhka ihmiskunnan olemassaololle, TOTEAA, että biologinen monimuotoisuus, elintarvikkeet, vesi, terveys ja ilmastomuutos liittyvät toisiinsa ja että Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen (KMGBF) tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokonaisvaltaisia, yhdentäviä ja täydentäviä toimia sekä alojen sisällä että niiden välillä nexus-lähestymistavan mukaisesti, jotta voidaan lisätä synergioita ja vähentää kompromisseja, ja PAINOTTAA, että tarvitaan perustavanlaatuisia muutoksia, joilla puututaan luontokadon suoriin ja epäsuoriin syihin.

TOTEAA, että terveet ekosysteemit ja biologinen monimuotoisuus ovat olennaisen tärkeitä terveyden, hyvinvoinnin, elintarviketurvan, ravitsemuksen, työpaikkojen ja kestävien elinkeinojen sekä pitkän aikavälin taloudellisen ja sosiaalisen vakauden kannalta.

TUNNUSTAA, että terveet ekosysteemit suojaavat luonnonuhkilta ja -katastrofeilta ja edistävät kansallista turvallisuutta ja että biologisen monimuotoisuuden suojelu, ennallistaminen ja kestävä käyttö voivat auttaa turvaamaan kansallisen ja taloudellisen turvallisuuden ja parantamaan selviytymiskykyä.

ON SYVÄSTI HUOLISSAAN siitä, että luontokato, ilmastomuutos, saastuminen sekä ekosysteemien, maaperän, veden ja valtamerten tilan heikkeneminen, **mukaan lukien metsäkato, aavikoituminen ja kuivuus**, ja äärimmäisen voimakkaat maastopalot, helleaallot ja meren lämpötilan nousu ovat sidoksissa toisiinsa ja aiheuttavat vakavia globaaleja kriisejä, joihin on puututtava kiireellisesti. VAHVISTAA sitoutumisen näiden toisiinsa sidoksissa olevien kriisien torjumiseen kattavalla, yhdennetyllä ja johdonmukaisella tavalla, joka käsittää yhteisesti hyödyllisiä strategioita sekä vahvoja yhteiskuntaan ja ympäristöön liittyviä suojatoimia.

⁴ ST 8417/26.

⁵ ST 7397/26.

⁶ ST 8814/17.

PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE maailmanlaajuisen raportin kollektiivisesta edistymisestä KMGBF:n täytäntöönpanossa sekä sen, että päivitettyjen tai tarkistettujen kansallisten biodiversiteettistrategioiden ja toimintasuunnitelmien sekä KMGBF:ään sen hyväksymisen jälkeen mukautettujen tavoitteiden huomattavan määrän ja biodiversiteettisopimuksen osapuolten toimittamien seitsemänsien kansallisten raporttien suuren määrän. TOISTAA, että osapuolten, jotka eivät ole vielä niin tehneet, on kiireellisesti viimeisteltävä ja toimitettava biologista monimuotoisuutta koskevat kansalliset strategiansa ja toimintasuunnitelmansa ja seitsemännet kansalliset raporttinsa mahdollisimman pian.

TOTEAA, että luonnon ennallistamista koskeva asetus (EU) 2024/1991, jonka nojalla kansallisia ennallistamissuunnitelmia ja täytäntöönpanoprosesseja kehitetään, on EU:n ja sen jäsenvaltioiden merkittävä panos KMGBF:n täytäntöönpanoon.

TOTEAA, että rahoitusvarojen mobilisoinnissa kaikista lähteistä on edistytty, ja samalla KOROSTAA, että on edelleen epävarmaa, saavutettiinkö tavoitetta 19 koskeva vuoden 2025 välitavoite.

TUNNUSTAA , että kaikkien osapuolten ja valtiosta riippumattomien toimijoiden on tärkeä toteuttaa toimia, myös kumppanuuksien, koalitioiden ja aloitteiden avulla, biologisen monimuotoisuuden valtavirtaistamiseksi ja KMGBF:n täytäntöönpanon nopeuttamiseksi. ON TYYTYVÄINEN valtiosta riippumattomien toimijoiden sitoumuksiin edistää KMGBF:n täytäntöönpanoa.

TOTEAA, että tarvitaan toimintapoliittisia, oikeudellisia ja sääntelykehyksiä, joilla luodaan suotuisa ympäristö yritys- ja rahoitusalan mukauttamiselle KMGBF:n tavoitteisiin sekä biologisen monimuotoisuuden ja sen ekosysteemipalvelujen säilyttämiseksi, ennallistamiseksi ja kestäväälle käytölle.

VAHVISTAA yhteisen sitoutumisemme tehokkaaseen monenvälisyyteen, jonka ytimessä on Yhdistyneet kansakunnat, ja PALAUTTAA MIELEEN KMGBF:n keskeisen roolin järjestelmän ja YK:n laajuisen sekä koko yhteiskunnan ja hallinnon kattavana kehyksenä.

TOISTAA, että ihmisoikeusperustainen lähestymistapa, tasapuolisuus ja sukupuolten tasa-arvo ovat keskeisiä tekijöitä KMGBF:n täytäntöönpanossa.

TOISTAA, että on tärkeää vahvistaa synergioita ja yhteistyötä kaikilla tasoilla Rion yleissopimusten välillä ja muiden monenvälisten ympäristösopimusten kanssa. KOROSTAA, että kaikilla aloilla ja niiden välillä tarvitaan nopeutettuja toimia, erityisesti luontopohjaisten ratkaisujen ja ekosysteemilähtöisten lähestymistapojen avulla, soveltaen yleissopimuksen ekosysteemilähtöistä lähestymistapaa, jolla edistetään Pariisin sopimuksen tavoitteita.

VAHVISTAA sitoutumisensa KMGBF:n täytäntöönpanon kollektiivista edistymistä koskevaan vahvaan ja tehokkaaseen maailmanlaajuisen edistymisen arviointiin, joka antaa uutta poliittista pontta ja nopeuttaa täytäntöönpanotoimia KMGBF:n vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamiseksi.

PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Armenian tasavallan pyrkimyksen lisätä COP17-kokouksen poliittista näkyvyyttä muun muassa KMGBF:n täytäntöönpanon nopeuttamiseen tähtäävän Jerevanin polun (*Yerevan Pathway for the Acceleration of Implementation of the KMGBF*) avulla ja varmistaa, että COP17-kokouksessa saadaan aikaan onnistunut maailmanlaajuinen arviointi, jotta voidaan nopeuttaa KMGBF:n ja sen tavoitteiden täytäntöönpanoa. ON TYYTYVÄINEN, että Armenian tasavalta painottaa osallistavaa osallistumista sekä kunnianhimoisia ja toimintakeskeisiä tuloksia maailmanlaajuisessa arvioinnissa ja COP17-kokouksessa.

KOROSTAA, että näissä neuvoston päätelmissä käytetään ilmaisua ”alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt”, kunnes tätä asiaa koskevat tulevat neuvottelut on käyty, rajoittamatta kuitenkaan biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin päätöksessä XII/12 sovitun terminologian käyttöä biodiversiteettisopimukseen liittyvissä asiakirjoissa.

TOISTAA tuomitsevana jyrkästi Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan, joka rikkoo selvästi kansainvälistä oikeutta, myös YK:n peruskirjaa. TOISTAA myös Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 2026 antamissaan päätelmissä ilmaiseman vakavan huolen Lähi-idän tilanteesta.

I LUKU – BIOLOGISTA MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVA SOPIMUS (BIODIVERSITEETTISOPIMUS)

KUNMINGIN-MONTREALIN MAAILMANLAAJUISEN LUONNON MONIMUOTOISUUSKEHYKSEN (KMGBF) TÄYTÄNTÖÖNPANON NOPEUTTAMINEN

1. VAHVISTAA UUDELLEEN sitoumuksensa panna KMGBF kokonaisuudessaan täytäntöön.
2. ON TYYTYVÄINEN KMGBF:n aikaansaamaan ennennäkemättömään osallistumiseen ja osapuolten ja sidosryhmien sitoutumiseen sen täytäntöönpanoon, mitä korostetaan maailmanlaajuisessa raportissa ja mistä osoituksena ovat toimitettujen kansallisten raporttien ja kansallisten biodiversiteettistrategioiden ja toimintasuunnitelmien huomattava määrä. KOROSTAA samalla, että raportoinnin laatua ja kattavuutta on parannettava, jotta KMGBF:n tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneen edistymisen arviointia voidaan edelleen helpottaa.
3. KATSOO, että KMGBF:n täytäntöönpanossa on edistytty, mutta TOTEAA MYÖS, että vuoden 2030 tavoitteita ja päämäärää tai vuoden 2050 tavoitteita ei voida saavuttaa ilman nopeutettuja toimia ja puuttumatta pikaisesti jäljellä oleviin esteisiin ja puutteisiin.
4. TOTEAA, että KMGBF:n täytäntöönpanoa on kiireellisesti nopeutettava ja vahvistettava, ja KOROSTAA, että on tärkeää lisätä poliittista tahtoa ja kunnianhimoa täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ja puutteiden korjaamiseksi, jotta voidaan saavuttaa vuoden 2030 ja vuoden 2050 tavoitteet jäljellä olevana ajanjaksona ja saavuttaa biodiversiteettisopimuksen kolme tavoitetta.
5. TOTEAA, että on edelleen tärkeää jatkaa KMGBF:n seurantakehyksen käyttöönottoa ja käyttöä, ja KOROSTAA, että seuranta- ja raportointijärjestelyissä olisi mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä olemassa olevia tietoja ja menettelyjä päällekkäisyyksien välttämiseksi ja osapuolille aiheutuvan hallinnollisen ja taloudellisen lisätaakan minimoimiseksi.

6. KEHOTTAÄ lisäämään toimia biologisen monimuotoisuuden valtavirtaistamiseksi kaikilla hallinnon ja yhteiskunnan tasoilla, toimintapolitiikoissa ja eri sektoreilla ja niiden välillä ja KOROSTAA yksityisen sektorin keskeistä roolia tässä yhteydessä.
7. ON TYYTYVÄINEN Kunmingin vuoropuhelun avoimeen henkeen ja rakentavaan luonteeseen, myös maailmanlaajuisen arvioinnin mahdollisten jatkotoimien osalta.
8. KOROSTAA kattavien ja toimintakeskeisten viestien merkitystä KMGBF:n täytäntöönpanon nopeuttamisessa erityisesti niiden tavoitteiden osalta, joissa edistyminen on ollut hitainta.
9. TOTEAA, että tiiviimpi kansainvälinen yhteistyö, tehostetut toimet ja pyrkimykset sekä vahvemmat täytäntöönpanokeinot ovat tärkeitä KMGBF:n täysimääräisen ja tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.
10. TÄHDENTÄÄ, että kuten maailmanlaajuisessa raportissa kollektiivisesta edistymisestä KMGBF:n täytäntöönpanossa korostetaan, on vahvistettava toimenpiteitä, joilla puututaan luontokadon suoriin ja epäsuoriin syihin, mukaan lukien tekijät, jotka edelleen haittaavat edistymistä KMGBF:n täytäntöönpanossa, ja että kansallisissa tavoitteissa ei maailmanlaajuisesti puututa vielä riittävästi tällaisiin tekijöihin, minkä vuoksi on tarpeen parantaa toimintapolitiikan johdonmukaisuutta kansalliset olosuhteet huomioon ottaen ja tehostaa muutostoimia.
11. PAINOTTAÄ koko hallinnon ja koko yhteiskunnan kattavan lähestymistavan merkitystä KMGBF:n täytäntöönpanossa.
12. KOROSTAA, että valtiosta riippumattomien toimijoiden, erityisesti alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen sekä naisten ja nuorten, täysipainoinen ja tosiasiallinen osallistuminen näiden toimijoiden roolit tunnustaen on ratkaisevan tärkeää KMGBF:n täysimääräisen ja tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.

13. PAINOTTAA sukupuolten tasa-arvon ja sukupuolinäkökohdat huomioon ottavan KMGBF:n täytäntöönpanon merkitystä sekä sitä, että on tärkeää varmistaa osallistava ja ihmisoikeuksiin perustuva lähestymistapa; KOROSTAA tarvetta sisällyttää sukupuolinäkökohdat kaikkiin biologista monimuotoisuutta koskeviin politiikkoihin, strategioihin, suunnitelmiin, toimiin, ohjelmiin ja rahoitusjärjestelyihin kaikilla tasoilla, vähentää eriarvoisuutta ja edistää alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen, naisten ja tyttöjen, nuorten, vammaisten henkilöiden ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien tasapuolista, täysimääräistä ja tosiasiallista osallistumista ja edustusta biologiseen monimuotoisuuteen liittyvissä toimintapolitiikoissa ja päätöksentekoprosesseissa.
14. TUNNUSTAA keskeiset välineet, jotka ovat jo olemassa kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla täytäntöönpanon tukemiseksi, mukaan lukien erityisesti kansalliset biodiversiteettistrategiat ja toimintasuunnitelmat. PAINOTTAA, että biologista monimuotoisuutta koskevat kansalliset rahoitus suunnitelmat tai vastaavat välineet, olemassa olevat biodiversiteettisopimuksen työohjelmat sekä muut aloitteet edistävät KMGBF:n ja biodiversiteettisopimuksen täytäntöönpanoa, ja KOROSTAA, että niiden päivittäminen ja niiden täytäntöönpanon tehostaminen edistää edelleen merkittävästi KMGBF:n ja biodiversiteettisopimuksen täytäntöönpanoa.
15. KOROSTAA parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon perustuvan tietämyksestä koostuvan vankan tietopohjan roolia ja merkitystä päätöksenteossa sekä alkuperäiskansojen tietämyksen arvokasta panosta tavoitteiden ja tehokkaan täytäntöönpanon perustana. KEHOTTA vahvistamaan edelleen biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES) ja biodiversiteettisopimuksen välistä yhteistyötä sekä ottamaan IPBES:n havainnot laajemmin käyttöön KMGBF:n täytäntöönpanon tukemiseksi.
16. TÄHDENTÄÄ tarvetta lisätä yhteistyötä muiden tiede- ja politiikkafoorumien, kuten hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin ja kemikaaleja, jätteitä ja saastumista käsittelevän hallitustenvälisen tiedepoliittisen paneelin, kanssa.
17. PAINOTTAA, että täytäntöönpanon ensimmäiselle maailmanlaajuiselle arvioinnille tarvitaan selkeä ja johdonmukainen seurantaprosessi, jotta varmistetaan jatkuvuus täytäntöönpanon toisen maailmanlaajuisen arvioinnin kanssa, ja että tarvitaan kiireellisesti selkeitä ja johdonmukaisia toimia, joilla vauhditetaan nopeasti KMGBF:n täytäntöönpanoa jäljellä olevan ajanjakson aikana;

18. ON TYYTYVÄINEN alueellisten ja osa-alueellisten teknisen ja tieteellisen yhteistyön tukikeskusten perustamiseen ja KEHOTTA A saattamaan ne täysin toimintavalmiiksi, jotta voidaan nopeuttaa tukea KMGBF:n täytäntöönpanolle.
19. KEHOTTA A tiivistämään ja tehostamaan yhteistyötä ja vahvistamaan synergioita kolmen Rion yleissopimuksen välillä sekä muiden biologiseen monimuotoisuuteen liittyvien monenvälisten ympäristösopimusten kanssa niiden toimeksiantojen puitteissa panemalla johdonmukaisesti täytäntöön KMGBF:n, Pariisin sopimuksen ja aavikoitumisen estämistä koskevan YK:n yleissopimuksen (UNCCD) vuosien 2018–2030 strategiakehyksen muun muassa vahvistamalla Rion yleissopimusten yhteisen yhteysryhmän ja biodiversiteettialan yhteistyöryhmän roolia ja toimintaa, jotta voidaan edelleen lisätä synergioita ja yhteistyötä kansallisella tasolla erityisesti asiaankuuluvien tavoitteiden, strategioiden ja toimintasuunnitelmien kehittämisessä, tarkistamisessa ja täytäntöönpanossa sekä seurannassa ja raportoinnissa.
20. KOROSTAA LISÄKSI, että on tärkeää vahvistaa yhdenmukaisia toimintamalleja, joilla puututaan biologisen monimuotoisuuden, ilmaston, saastumisen sekä veden ja maaperän huonontumisen välisiin yhteyksiin, myös luontopohjaisten ratkaisujen ja ekosysteemipohjaisten lähestymistapojen avulla sekä rajat ylittävissä yhteyksissä.
21. KEHOTTA A MYÖS vahvistamaan KMGBF:n ja muiden asiaankuuluvien kehysten puitteissa tehtävän yhteistyön tehostamistoimia, joita toteuttavat osapuolet sekä muiden Rion yleissopimusten, biodiversiteettiin liittyvien yleissopimusten, kemikaaleihin ja jätteisiin liittyvien yleissopimusten ja muiden asiaankuuluvien monenvälisten ympäristösopimusten, YK:n elinten sekä muiden asiaankuuluvien järjestöjen ja sidosryhmien – mukaan lukien rahoituslaitokset ja temaattisten alojen kannalta merkitykselliset aloitteet – hallintoelimet ja sihteeristöt.

Geenivaroja koskeva digitaalinen sekvenssitietokanta

22. PALAUTTAA MIELEEN biodiversiteettisopimuksen osapuolten COP-kokousten päätökset 15/9 ja 16/2, TOTEAA, että geenivaroja koskevan digitaalisen sekvenssitietokannan, mukaan lukien sen Cali-rahasto, käytöstä saatavien hyötyjen jakamista koskeva monenvälinen mekanismi on innovatiivinen väline, jolla edistetään hyötyjen jakamista ja mobilisoidaan lisää resursseja biologista monimuotoisuutta varten, ja KOROSTAA, että se on pantava tehokkaasti täytäntöön samalla kun pyritään parantamaan oikeusvarmuutta ja selkeyttä ja luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset.
23. PANEE MERKILLE, että päätöksen 16/2 mukaisesti ainoastaan kehittyvät maat sekä alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt voivat saada rahoitusta Cali-rahastosta. KOROSTAA kuitenkin, että biodiversiteettisopimuksen mukaan geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen jakaminen on mahdollista kaikille osapuolille sen periaatteen perusteella, että ne ovat kaikki geenivarojen toimittajia ja käyttäjiä, ja KOROSTAA, että lisätoimia tarvitaan tältä osin tarpeen mukaan.
24. KOROSTAA, että on tärkeää ylläpitää ja parantaa digitaalisen sekvenssitietokannan avointa saatavuutta, joka on olennaisen tärkeää tieteellisen tutkimuksen ja innovoinnin kannalta, ja VAHVISTAA, että monenvälinen mekanismi ei saisi edellyttää seuranta- ja jäljittämistä.
25. TOTEAA, että julkiset tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset osallistuvat aktiivisesti ei-rahallisten hyötyjen jakamiseen digitaalisen sekvenssitietokannan käyttöä koskevan julkisen tutkimuksen ja siihen liittyvän valmiuksien kehittämisen avulla, ja KANNUSTAA kehittämään asiaankuuluvia aloitteita tämän työn jatkamiseksi.
26. KANNUSTAA tekemään yhteistyötä tietokantoja ylläpitävien tahojen kanssa, jotta voidaan tukea geenivaroja koskevan sekvenssitietokannan käytöstä saatavien hyötyjen jakamiseen tarkoitetun monenvälisen mekanismin täytäntöönpanoa.

27. KOROSTAA, että monenvälisen mekanismin toimintasääntöjen edelleen kehittämisen, mukaan lukien mahdolliset uudet rahoitusosuuksia koskevat yksityiskohtaiset säännöt, olisi tapahduttava päätöksen 15/9 9 kohdassa vahvistettujen kriteerien mukaisesti ja näyttöön perustuen, eikä se saisi vaikuttaa monenvälisen mekanismin, mukaan lukien Cali-rahasto, vaikuttavuudesta COP18-kokouksessa tehtävän ensimmäisen arvioinnin tuloksiin.
28. TÄHDENTÄÄ LISÄKSI, että on tärkeää välttää velvoitteiden mahdollista kasautumista geenivarojen saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa koskevissa järjestelmissä, ja KOROSTAA tarvetta välttää tarpeetonta monimutkaisuutta ja hallinnollista raskautta.
29. PANEE huolestuneena MERKILLE Cali-rahastoon osoitettujen rahoitusosuuksien vähäisen määrän, TUNNUSTAA tarpeen lisätä kaikilla aloilla tietoisuutta Cali-rahastosta, KOROSTAA yksityisen sektorin rahoitusosuuksien merkitystä ja KANNUSTAA geenivaroja koskevan digitaalisen sekvenssitietokannan käytöstä hyötyviä yksityisen sektorin toimijoita kaikkialla maailmassa osallistumaan Cali-rahastoon ja jakamaan ei-rahallisia hyötyjä. ON TYYTYVÄINEN eri alojen ja foorumien välisiin julkisiin, yksityisiin ja monenvälisiin kumppanuuksiin ja aloitteisiin tältä osin sekä valmiuksien kehittämisen ja Cali-rahaston täysimääräisen käyttöönoton tukemisen osalta.

Resurssien mobilisointi

30. PALAUTTAA MIELEEN biodiversiteettisopimuksen COP-kokouksen päätöksessä 16/34 esitetyn etenemissuunnitelman ja VAHVISTAA sitoutuneensa etenemään johdonmukaisesti molemmissa aikatauluissa.
31. TOISTAA olevansa sitoutunut mobilisoimaan resursseja kaikista lähteistä. KEHOTTAÄ kaikkia maita, joilla on siihen mahdollisuus, osallistumaan kansainväliseen biodiversiteettirahoitukseen, jossa otetaan huomioon kansalliset olosuhteet ja kunkin maan valmiuksien dynaaminen ja muuttuva luonne, ja KEHOTTAÄ sidosryhmiä, myös yksityistä sektoria ja rahoitusalaa, lisäämään osallistumistaan KMGBF:n täytäntöönpanoon ja mukauttamaan rahoitusvirtansa KMGBF:ään.

32. KOROSTAA, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhdessä edelleen maailman suurimpia biologiseen monimuotoisuuteen liittyvän virallisen kehitysavun antajia.
33. KOROSTAA OECD:n raportoimaa myönteistä suuntausta biologisen monimuotoisuuden kansainvälisessä rahoituksessa, sillä biologista monimuotoisuutta koskeva rahoitus oli 18,9 miljardia Yhdysvaltain dollaria ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvä rahoitus 34,2 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuonna 2024.
34. KATSOO, että avoimuus, johdonmukaisuus ja menetelmien selkeys ovat tärkeitä kansainvälisestä biodiversiteettirahoituksesta raportoitaessa.
35. VAHVISTAA, että Maailmanlaajuinen ympäristörahasto (GEF) on edelleen tärkeä biodiversiteettisopimuksen rahoitusmekanismi. ON TYYTYVÄINEN GEF:n yhdeksännen lisärahoituksen yhteydessä annettuihin sitoumuksiin sekä vähiten kehittyneitä maita ja pieniä kehittyviä saarivaltioita, alkuperäiskansoja ja paikallisyhteisöjä sekä yksityisen sektorin osallistumista koskevien tavoitteiden tuloksiin ja KANNUSTAA nykyisiä ja mahdollisia rahoittajia toimittamaan GEF-9-rahoitusosuutensa kokonaisuudessaan oikea-aikaisesti ja kunnianhimoisesti EU:n jäsenvaltioiden osoittaman esimerkin pohjalta.
36. ANTAA TUNNUSTUSTA maailmanlaajuisen biodiversiteettikehysrahaston (GBFF) onnistuneelle ohjelmasuunnittelulle ja KEHOTTAÄ antamaan GBFF:lle lisäsitoumuksia kaikista lähteistä.
37. TOTEAA, että luonnon monimuotoisuutta koskevaa julkista kansainvälistä rahoitusta tarjoaa ja mobilisoi tällä hetkellä rajallinen määrä maita. VAHVISTAA, että on harkittava keinoja laajentaa järjestelmällisesti rahoituspohjaa ja lisätä biodiversiteettirahoituksen rahoittajien määrää kansallisten olosuhteiden ja valmiuksien ajan mittaan tapahtuvan kehityksen sekä taloudellisten realiteettien mukaisesti vapaaehtoisuuspohjalta ja yhteisymmärryksessä ja esimerkiksi mahdollisten ohjeellisten objektiivisten kriteerien avulla, myös tarkistamalla ja tarvittaessa muuttamalla vapaaehtoisesti ja yhteisymmärryksessä biodiversiteettisopimuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseisen artiklan nojalla laadittua luetteloa. TOTEAA, että osapuolia olisi kuultava asianmukaisesti tässä asiassa.

38. KOROSTAA yksityisen sektorin ja sidosryhmien tärkeää roolia sekä mahdollisten vapaaehtoisten ja sääntelyyn liittyvien innovatiivisten lähestymistapojen, kuten kansalliset olosuhteet huomioon ottaen muun muassa tinkimättömien luontohyvitysten ja kiertotalouteen perustuvien lähestymistapojen, tutkimista resurssien mobilisoimiseksi kaikista lähteistä.
39. PAINOTTAA, että on tärkeää edistää biologista monimuotoisuutta koskevien kansallisten rahoitussuunnitelmien tai vastaavien välineiden kehittämistä ja täytäntöönpanoa erityisesti tukemalla sellaisten rahoitusratkaisujen täytäntöönpanoa, jotka vapauttavat niiden potentiaalin kotimaisten resurssien mobilisointiin. TUNNUSTAA monialaisten kansallisten foorumien mahdollisen arvon kansallisten ja kansainvälisten julkisten ja yksityisten rahoitusvirtojen mobilisoinnin tehostamisessa ja KMGBF:n tavoitteiden täytäntöönpanon nopeuttamisessa.
40. TOTEAA, että kaikki yritykset ovat riippuvaisia biologisesta monimuotoisuudesta ja osaltaan vaikuttavat siihen. KOROSTAA, että on tärkeää luoda suotuisa ympäristö perustavanlaatuiselle muutokselle tarpeen mukaan ja kansalliset olosuhteet huomioon ottaen, mukaan lukien poliittisten, oikeudellisten ja sääntelykehysten luominen yrityksille biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen, ennallistamisen ja kestäväen käytön edistämiseksi. ON TYYTYVÄINEN IPBES:n liiketoimintaa ja luonnon monimuotoisuutta koskevan arvioinnin (IPBES Business and Biodiversity Assessment) tuloksiin.
41. PAINOTTAA, että on kiireellisesti nopeutettava kannustimien tunnistamista ja poistettava tai luovuttava asteittain sellaisista kannustimista, myös tuista, jotka ovat haitallisia luonnon monimuotoisuudelle, oikeasuhteisella, oikeudenmukaisella, tehokkaalla ja tasapuolisella tavalla kaikkein haitallisimmista **kannustimista** aloittaen, tai uudistettava niitä sekä lisättävä myönteisiä kannustimia säilyttää biologinen monimuotoisuus ja käyttää sitä kestävästi KMGBF:n tavoitteen 18 mukaisesti.

Alkuperäiskansoihin ja paikallisyhteisöihin liittyvät kysymykset

42. VAHVISTAA alkuperäiskansojen oikeudet, myös YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen mukaiset oikeudet.⁷
43. ON TYYTYVÄINEN siihen, että COP16-kokoukseen mennessä perustettiin biodiversiteettisopimuksen 8 artiklan j alakohdtaa ja muita alkuperäiskansoihin ja paikallisyhteisöihin liittyviä määräyksiä käsittelevä avustava elin (SB8J). KOROSTAA, että tarvitaan osallistavia osallistumismenettelyjä sisältävä toimintatapa, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen merkityksellinen sekä täysimääräinen ja tosiasiallinen osallistuminen SB8J-elimeen.
44. TUNNUSTAA alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ratkaisevan tärkeän roolin ja panoksen biologisen monimuotoisuuden säilyttämisessä ja biodiversiteetin säilyttämisen ja kestävän käytön kannalta merkityksellisen perinteisen tietämyksen, innovaatioiden ja käytäntöjen suojelijoina. KOROSTAA, että on tärkeää noudattaa ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja välineitä.
45. TÄHDENTÄÄ, että vuoteen 2030 ulottuva työohjelma, joka koskee biodiversiteettisopimuksen 8 artiklan j alakohdtaa ja muita alkuperäiskansoihin ja paikallisyhteisöihin liittyviä määräyksiä, on pantava täysimääräisesti ja tehokkaasti täytäntöön muun muassa siten, että alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt osallistuvat täysimääräisesti, tosiasiallisesti ja mielekkäällä tavalla asiaankuuluviin päätöksentekoprosesseihin.

⁷ YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 61/295.

Synteettinen biologia

46. ON TIETOINEN synteettisen biologian sovellusten nopeasta kehityksestä sekä mahdollisista myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista biodiversiteettisopimuksen kolmeen tavoitteeseen ja KMGBF:n täytäntöönpanoon sekä tarpeesta asianmukaiseen seurantaan ja arviointiin, myös tekoölyn ja laskentabiologian alalla biodiversiteettisopimuksen yhteydessä, ja EHDOTTAA, että jatketaan synteettisen biologian viimeaikaisen teknologisen kehityksen käsittelemistä.
47. ON TYYTYVÄINEN synteettistä biologiaa käsittelevän teknisen ad hoc -asiantuntijaryhmän työhön ja temaattista toimintasuunnitelmaa koskevaan ehdotukseen, jolla tuetaan valmiuksien kehittämistä, teknologian saatavuutta ja siirtoa sekä tietämyksen jakamista synteettisen biologian alalla ennalta varautuvan lähestymistavan pohjalta ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen periaatteen 15 mukaisesti.

Meri- ja rannikkoalueiden biodiversiteetti

48. KOROSTAA, että merten ja rannikkoalueiden biologista monimuotoisuutta ei ole yleisesti ottaen otettu asianmukaisesti huomioon kansallisissa biodiversiteettistrategioissa ja toimintasuunnitelmissa. PAINOTTAA tarvetta vahvistaa sen sisällyttämistä kansalliseen biologisen monimuotoisuuden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon muun muassa edistämällä politiikan johdonmukaisuutta kaikilla asiaankuuluvilla aloilla ja lisäämällä muutostoimia merten biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä, ennallistamista ja kestäväää käyttöä varten.

49. KOROSTAA, että on tärkeää jatkaa ponnisteluja ekologisesti ja biologisesti tärkeitä merialueita (EBSA) koskevat kriteerit täyttävien alueiden tunnistamiseksi ja kuvaamiseksi ja hyväksyä EBSA-alueiden vertaisarviointiprosesseja koskevat vapaaehtoiset suuntaviivat ja muut asiaankuuluvat yhteensopivat ja täydentävät tieteelliset kriteerit sen varmistamiseksi, että EBSA-prosessi antaa edelleen arvokkaan tieteellisen ja teknisen panoksen KMGBF:n, muiden kansainvälisten välineiden, kehysten ja toimivaltaisten järjestöjen toiminnan täytäntöönpanoon sekä YK:n merioikeusyleissopimuksen alaisen, merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevan sopimuksen (BBNJ-sopimus) tulevaan täytäntöönpanoon.
50. KOROSTAA, että EBSA-prosessissa olisi kunnioitettava täysimääräisesti rannikkovaltioiden täysivaltaisuutta, täysivaltaisia oikeuksia ja lainkäyttövaltaa YK:n merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) mukaisesti ja PALAUTTAA MIELEEN 9. joulukuuta 2025 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 80/110, jossa vahvistetaan, että UNCLOS muodostaa oikeudellisen kehyksen, joka on otettava huomioon kaikessa toiminnassa valtamerellä ja merillä.
51. ON TYYTYVÄINEN BBNJ-sopimuksen voimaantuloon ja panee merkille, että monet sen tavoitteista ovat yhteneväisiä biodiversiteettisopimuksen kanssa. KOROSTAA kriittisiä panoksia ja synergioita, joita BBNJ-sopimuksen tulevalla täytäntöönpanolla voidaan saavuttaa, ja KEHOTTAÄ tehokkaaseen ja vaikuttavaan yhteistyöhön biodiversiteettisopimuksen ja BBNJ-sopimuksen sekä asiaankuuluvien tiedepoliittisten foorumien välillä.
52. KOROSTAA tarvetta hyödyntää Bergenissä Norjassa 2.–5. joulukuuta 2025 pidetyn merten biologista monimuotoisuutta kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla käsitelleen asiantuntijaseminaarin tuloksia biodiversiteettisopimuksen puitteissa tehtävän työn edistämisessä ja yhteistyön tai synergioiden tehostamisessa BBNJ-sopimuksen kanssa.

53. PAINOTTAA, että on tärkeää nopeuttaa edistymistä kohti valtamerten tehokasta säilyttämistä ja hoitoa vähintään 30 prosentissa valtameristä vuoteen 2030 mennessä KMGBF:n tavoitteen 3 mukaisesti, myös kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla.

Muut COP17-kokoukseen liittyvät asiat

54. KOROSTAA tarvetta lisätä biodiversiteettisopimuksen prosessien tehokkuutta ja vaikuttavuutta ja niiden välistä priorisointia, myös osapuolijohtoisen prosessin avulla.
55. PAINOTTAA tarvetta hyväksyä uusi monivuotinen työohjelma, jossa keskitytään osapuolten nopeutettuihin ja helpotettuihin käytännön toimiin ja varmistetaan samalla tasapainoinen tuki biodiversiteettisopimuksen kaikkien kolmen tavoitteen ja KMGBF:n täytäntöönpanolle, biodiversiteettisopimuksen nykyisten välineiden ja ohjelmien täysimääräiselle täytäntöönpanolle ja päällekkäisten toimien välttämiseksi.
56. KOROSTAA LISÄKSI tarvetta hyödyntää toiminnallisen tarkastelun tuloksia, jotta voidaan parantaa sihteeristön tehokkuutta erityisesti kokousten järjestämisessä ja KMGBF:n täytäntöönpanon helpottamisessa.

II LUKU – CARTAGENAN BIOTURVALLISUUSPÖYTÄKIRJA

57. ON TYYTYVÄINEN ajoissa toimitettujen viidensien kansallisten raporttien suuren määrän ja KOROSTAA, että Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja on pantava täysimääräisesti täytäntöön vahvistamalla kansallisia bioturvallisuuskehyksiä, ottamalla käyttöön vankkoja tieteeseen perustuvia riskinarviointi- ja riskinhallintamenettelyjä, tehostamalla valmiuksien kehittämistä ja teknistä tukea bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmän avulla tietojen jakamiseksi sekä edistämällä yleistä tietoisuutta ja sidosryhmien osallistumista.
58. TOISTAA, että kyky havaita ja tunnistaa eläviä muunnettuja organismeja on tärkeä tekijä Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan täytäntöönpanossa., KANNATTAA siksi elävien muunnettujen organismien havaitsemista ja tunnistamista Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan yhteydessä koskevan koulutuskäsikirjan tulevien versioiden täydentämistä ja päivittämistä, jos tästä voidaan saada lisäarvoa.

59. ON TYYTYVÄINEN tietojen keräämiseen kansallisista laeista, asetuksista ja ohjeista, jotka koskevat nykyaikaisen biotekniikan uutta kehitystä.
60. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE riskinarviointia käsittelevän teknisen ad hoc -asiantuntijaryhmän työn, mukaan lukien tulokset, joita se on saanut aikaan riskinarviointiin liittyvien erityiskysymysten tunnistamista ja priorisointia koskevien kriteerien soveltamisen alalla. TUKEE vapaaehtoisten ohjausaineistojen jatkokehittämistä asiantuntijaryhmän määrittämän priorisoidun aihealueen pohjalta, jotta voidaan vastata osapuolten laajalti jakamiin tarpeisiin, ja KOROSTAA, että kaikille asianomaisille toimijoille, mahdollinen tekninen ad hoc -työryhmä mukaan lukien, on laadittava realistinen työsuunnitelma.
61. TOISTAA, että ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen periaatteeseen 15 sisältyvä ennalta varautuva lähestymistapa ja tapauskohtainen tieteseen perustuva ympäristöriskien arviointi ovat tärkeitä eläviin muunnettuihin organismeihin liittyvissä päätöksissä.

III LUKU – GEENIVAROJEN SAATAVUUTTA SEKÄ NIIDEN KÄYTÖSTÄ SAATAVIEN HYÖTYJEN JAKOA KOSKEVA NAGOYAN PÖYTÄKIRJA

62. KOROSTAA, että on tärkeää ottaa huomioon Nagoyan pöytäkirjan täytäntöönpanon ja KMGBF:n tehokkuutta koskevan toisen arvioinnin ja uudelleentarkastelun keskeiset havainnot ja viestit erityisesti geenivarojen asianmukaisen saatavuuden varmistamisessa ja geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisessa ja tasapuolisessa jakamisessa, mikä edistää biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä ja kestäväää käyttöä.
63. PAINOTTAA, että kaikkien osapuolten on yksinkertaistettava ja virtaviivaistettava oikeudellisia, hallinnollisia ja poliittisia toimenpiteitään, joilla helpotetaan geenivarojen saatavuutta sekä varmistetaan, että niiden käytöstä saatavat hyödyt jaetaan oikeudenmukaisella ja tasapuolisella tavalla Nagoyan pöytäkirjan sekä muiden asiaankuuluvien kansainvälisten hyötyjen jakoa koskevien välineiden määräysten mukaisesti.